

Doktori (PhD) értekezés tézisei

**Sajátos képzési igényű hallgatók a
felsőoktatásban: rekrutáció, beágyazódás,
inklúzióval kapcsolatos tapasztalatok és
tanulmányi előrehaladás**

Dorgainé Hrabéczy Anett

Témavezető: Prof. Dr. Pusztai Gabriella

DEBRECENI EGYETEM

Humán Tudományok Doktori Iskola

Debrecen, 2025

Az értekezés célkitűzései, a téma körülhatárolása

Kutatásunk során a sajátos képzési igényű hallgatók célcsoportját nevelésszociológiai megközelítésből vizsgáltuk. Ennek aktualitását és fontosságát támasztja alá az ezredfordulón hazánkba is begyűrűző inkluzív szemlélet térnyerése (Attewell et al. 2007, Harper és Quaye 2009, Pusztai 2011, Fenyves et al. 2017), valamint a sajátos nevelési/képzési igényű és fogyatékossgal élő személyek iskolázottsági és munkaerőpiaci helyzete (Laki 2015). A korábbi hazai és nemzetközi kutatások egyaránt széles körben vizsgálták a felsőoktatási intézmények akadálymentességét és a sajátos képzési igényű hallgatókkal kapcsolatos attitűdöket (Holloway 2001, Fuller et al. 2004, Pusztai és Szabó 2014, Moriña et al. 2015), azonban eddig nem rendelkezünk átfogó tudással sem hazai, sem nemzetközi tekintetben a sajátos képzési igényű hallgatók rekrutációs sajátosságairól, társadalmi tőkéről, valamint arról, hogy ezen tényezők hogyan támogatják a sajátos képzési igényű hallgatók diplomaszerzését.

A dolgozat célja az előbbieket mellett feltárni a sajátos képzési igényű hallgatók felsőoktatási inkluzív

gyakorlatról alkotott percepcióját, valamint társadalmi tőkéküket, s e tényezők tanulmányi előrehaladással kapcsolatos összefüggéseit. Mindezek vizsgálata segíthet árnyalni a támogatásuk hatásosságáról alkotott képet, s segítséget jelenthet az inkluzívabb intézményi környezet kialakításában és abban, hogy ennek hatásai az egyének egész életén át, a felsőoktatást követően is érvényesülhessenek.

Noha számos kutatási eredménnyel rendelkezünk a felsőoktatási intézmények inkluzív gyakorlatával kapcsolatban is, e kutatások többnyire homogén csoportként kezelik a sajátos képzési igényű hallgatók sokszínű csoportját, mely következtében kevés adattal rendelkezünk e gyakorlat eredményességére vonatkozóan az egyes sajátos képzési igények esetében (Chamberlain et al. 2006, Wainscot et al. 2008, Rotheram-Fuller et al. 2010, Humphrey és Symes 2011, Madaus 2011, Arató és Varga 2015). Ennek fényében kutatásunk során két csoportra osztva vizsgáltuk a sajátos képzési igényű hallgatókat. A csoportok elnevezésére az intézményi környezetben releváns, de újszerű kategorizálást használunk. Az elemzés során összehasonlítjuk egymással

a laikus számára látható jeleket mutató (L-SKI), tehát érzékszervi, mozgásszervi fogyatékossgal élő hallgatókat, valamint a külső szemlélő számára látható jeleket nem mutató (NL-SKI), tehát egyéb pszichés fejlődési zavarral, autizmus spektrumzavarral élő hallgatókat. Ez a kategorizálás rávilágít a hallgatók tapasztalatai és az erőforrásokhoz való hozzáférésük közötti jelentős különbségekre.

Az alkalmazott módszerek vázolósa

A szakirodalomra támaszkodva négy fő terület mentén fogalmaztuk meg hipotéziseinket, melyek a következők:

1. A sajátos képzési igényű hallgatók rekrutációs sajátosságai tekintetében az előzetes szelekció feltevésére alapozva (Fényes (2009) férfihátrány hipotézise után) feltételeztük, hogy a látható jeleket mutató sajátos képzési igényű hallgatók jobb társadalmi háttérrel rendelkeznek, a nagyobb családméret pozitívabb hatást fejt ki a felsőoktatásba való bekerülésük tekintetében, és több tényező számbavételét követően megalapozottabban választanak pályát, szemben a látható jeleket nem mutató sajátos képzési igényű hallgatótársaikkal (Bass 2004,

Degovics 2004, Rozsos és Krémer 2009, Radványi 2013, Garai és Kovács 2014, Kiss 2016).

2. A sajátos képzési igényű hallgatók kapcsolathálójával, társadalmi tőkájével kapcsolatban a sajátos képzési igényű tanulók beilleszkedésére, a feljük irányuló attitűdökre vonatkozó eredmények alapján (Pusztai 2011, Pusztai és Szabó 2014, Séllei 2018, Hrabéczy 2019) feltételeztük, hogy a látható jeleket mutató sajátos képzési igényű hallgatók erősebb intergenerációs, míg a látható jeleket nem mutató sajátos képzési igényű hallgatók erősebb intragenerációs kapcsolatrendszerrel rendelkeznek. Feltételeztük továbbá, hogy a családi kapcsolatrendszer meghatározó lesz a felsőoktatási intézményi beágyazódás esetében, s ez a hatás a látható jeleket mutató sajátos képzési igényű hallgatók esetében lesz erőteljesebben megragadható (Hrabéczy 2019).

3. Feltételeztük, hogy a látható jeleket mutató sajátos képzési igényű hallgatók nagyobb arányban igénylik az intézmények által biztosítható lehetőségeket, valamint, hogy ezzel összefüggésben e hallgatói csoport nagyobb fokú bizalommal fordul az intézmény és annak szereplői felé, mint a látható jeleket nem mutató sajátos képzési

igényű hallgatók. Feltételeztük továbbá, hogy a köznevelésben töltött évek alatt igényelt kedvezmények meghatározóak lesznek a felsőoktatásban töltött évek alatti hajlandósággal és igénnyel e kedvezmények igénylése kapcsán (Hrabéczy 2019).

4. Feltételeztük, hogy a látható jeleket mutató sajátos képzési igényű hallgatók nagyobb fokú perzisztenciával, rezilienciával és eredményességgel lesznek jellemezhetők, valamint a lemorzsolódási rizikó alacsonyabb mértékben jellemzi őket, mint a látható jeleket nem mutató sajátos képzési igényű hallgatókat.

Hipotéziseink tesztelése érdekében a saját adatfelvételen alapuló IncludED2020 (N=331), valamint a CHERD-Hungary kutatóközpont által másodelemzés céljából rendelkezésünkre bocsájtott PERSIST2019 (N=1034) adatbázisok adatait elemeztük. A két statisztikai adatbázis az adatfelvétel pillanatában aktív nappali hallgatói jogviszonnyal rendelkező válaszadókat tartalmaz, ám míg a PERSIST2019 adatbázis kar, képzési terület és finanszírozási forma szerint reprezentatív, az IncludED2020 adatbázis adatfelvétele hólabda módszerrel

történt. Az adatfelvétel során kortárs kérdezőbiztosokat alkalmaztunk, támaszkodva arra, hogy a fiatal kérdezőbiztosok ismeretségeiket felhasználva azon hallgatókat is elérhetik, akik oktatóikkal nem beszélnek sajátos képzési igényükről, valamint arra, hogy a kortársak biztosította bizalmi légkörben nagyobb fokú lehet a válaszadási hajlandóság. A kérdezőbiztosok bevonása tekintetében a diverzitásra törekedtünk, a Debreceni Egyetem több karáról, hét különböző képzésterületről kerültek bevonásra a kérdezőbiztosok, s arra kértük őket, kutassák fel társaik közül a sajátos képzési igényű hallgatókat, akik jelenlétéről, arányairól sokszor a tanulmányi osztályok sem rendelkeznek valós információkkal. A két adatbázisból a merge eljárás segítségével egy adatsort hoztunk létre. Az összevont adatbázis alkalmazása limitációiból fakadóan nem alkalmas hipotézisek megválaszolására, azonban lehetővé tette számunkra, hogy a sajátos képzési igényű hallgatókról kapott eredményeinket a tipikus fejlődésű hallgatók jellemzői mellett tágabb kontextusba helyezve is értelmezni tudjuk.

Az eredmények tézisszerű felsorolása

Kutatásunk eredményei négy fő empirikus fejezeten keresztül kerültek bemutatásra, melyek során elemzésre kerültek a célcsoport rekrutációs sajátosságai, kapcsolathálója, esélyegyenlőségükről alkotott percepciója és tanulmányi előmenetelük.

1. Rekrutáció

a) *Előzetes szelekciót feltételeztünk, mely szerint a sajátos képzési igényű hallgatók jobb családi körülmények közül érkeznek a felsőoktatásba. Feltételezzük azonban, hogy az L-SKI hallgatók jobb háttérrel rendelkeznek az NL-SKI hallgatóknál* (Bass 2004, Degovics 2004, Rozsos és Krémer 2009, Radványi 2013, Garai és Kovács 2014, Kiss 2016, Séllei 2018, Hrabéczy 2019). **Hipotézisünk nem nyert igazolást**, eredményeink alapján ugyanis nem tapasztaltunk szignifikáns eltérést a két vizsgált célcsoport között. Fontos különbségnek bizonyult azonban, hogy a családi háttér más tényezőkkel összhangban milyen eltéréseket eredményez, valamint az is, hogy a válaszadók igényelték-e a fogyatékoság jogcímen kapható többletpontot, vagy sem.

b) *Amennyiben a dilution hipotézis érvényesül a vizsgált célcsoportban, úgy feltételezésünk szerint az L-SKI hallgatók között alacsonyabb lesz a testvérek száma, mint az NL-SKI hallgatók esetében. Ha azonban a closure hipotézis érvényesül, akkor az L-SKI hallgató ugyan még mindig hátrányosabb helyzetben lesz az NL-SKI kategóriába tartozó társaihoz képest, azonban a családméret növekedése hátránykompenzáló erőként lesz jelen* (Bass 2004, Degovics 2004, Rozsos és Krémer 2009, Radványi 2013, Garai és Kovács 2014, Kiss 2016). **Eredményeink egyértelműen abba az irányba mutatnak, hogy a closure hipotézis érvényesül** mind a látható jeleket mutató SKI, mind pedig a látható jeleket nem mutató SKI válaszadók körében. **Feltételezésünkkel ellentétben** azonban nem a látható jeleket mutató, hanem a látható jeleket nem mutató SKI válaszadók körében érvényesült erőteljesebben a nagyobb családméret pozitív hatása. Ezen eredményt támogatja azon eredmény is, mely alapján az egyke L-SKI kategóriába tartozó hallgatók ugyan átlagosan magasabb felvételi összpontszámmal rendelkeztek, továbbtanulási aspirációik alacsonyabb szintűnek bizonyultak, s nagyobb arányban nyertek

felvételt az oktatáspolitikai által könnyebbnek ítélt képzésekre.

c) *Feltételeztük, hogy az L-SKI hallgatók esetében a pályaválasztás meghatározóbb tényezője lesz a hozzáférhetőség szemben az NL-SKI hallgatókkal, ebből kifolyólag pedig az L-SKI hallgatók esetében megalapozottabb pályaválasztási döntés tapasztalható, mint az NL-SKI hallgatók esetében* (Kovács és mtsai 2019, MPME 2016). **Hipotézisünk részben igazolódott.** A látható jeleket mutató SKI hallgatók esetében ugyanis a felsőoktatási intézmény földrajzi közelsége erőteljesebb szerepet játszott ugyan, mint a látható jeleket nem mutató SKI hallgatók esetében, ám nem ezen tényezők tekinthetők a pályaválasztás fő mozgatórugójának, hiszen e hallgatói csoportot nagyobb mértékben jellemzi a tudásorientált pályaválasztás, mint a látható jeleket nem mutató SKI válaszadókat. Az eredmények alapján pedig arra a következtetésre juthatunk, hogy a tudásorientált szemlélet mellett a látható jeleket mutató SKI hallgatók stabilabb képpel rendelkeznek képességeikről és érdeklődési körükről, mely segíti őket a megalapozottabb pályaválasztásban.

2. Társas kontextus

a) *Feltételeztük, hogy az L-SKI hallgatók erősebb intergenerációs, míg az NL-SKI hallgatók erősebb intragenerációs kapcsolatrendszerrel rendelkeznek* (Pusztai 2011, Pusztai és Szabó 2014, Séllei 2018, Hrabéczy 2019). **E feltevésünk részben igazolódott**, hiszen eredményeink alátámasztják, hogy a látható jeleket mutató sajátos képzési igényű hallgatók stabil intézményi intergenerációs kapcsolatrendszerrel rendelkeznek, akik kevésbé számolnak be a középiskolai tanulmányaikra visszaemlékezve negatív tanári magatartásról irányukba, és rájuk jellemzőbb, hogy az oktatókkal való interakcióik is pozitívak és gyakoribbak. Valamint a látható jeleket mutató sajátos képzési igényű hallgatókat jellemzi legkevésbé a tőkék hiánya. Ezzel szemben a látható jeleket nem mutató sajátos képzési igényű hallgatók esetében nem igazoltuk egyértelműen az intragenerációs beágyazottság nagyobb mértékét. Ugyan köreikben magasabb lesz az intergenerációs beágyazottság mértéke, ennek ellenére felülreprezentáltak jelennek meg közöttük a tőkehiánnyal küzdők, s velük ellentétben a látható jeleket mutató sajátos képzési igényű hallgatóknak vannak kiterjedtebb online

kortárs kapcsolatai, mely szintén az intragenerációs beágyazottság egyik összetevője.

b) *Feltételeztük, hogy a sajátos képzési igényű hallgatók esetében a családon belüli kapcsolati tőke meghatározó lesz a felsőoktatási beágyazottság, valamint a felsőoktatásba való bekerülés szempontjából. Feltételeztük azonban, hogy az L-SKI hallgatók esetében a családon belüli kapcsolatháló meglétére nagyobb igény mutatkozik, mint az NL-SKI hallgatók esetében* (Hrabéczy 2019). Az felsőoktatási beágyazottságra való hatás esetében láthatóvá vált azonban, hogy a családi kapcsolatok önmagukban kevés eltérést eredményeznek a két vizsgált csoport között, s nem tapasztaltuk a teljes mintán sem a támogató hatását a beágyazódásra nézve. A szocioökonómiai háttértényezők esetében azonban kirajzolódott a felsőoktatási beágyazottságra való hatás. Ennél fontosabbnak bizonyult azonban a vizsgált hallgatók körében a felsőoktatást megelőzően kialakított intézményi kapcsolatok minősége és mennyisége, tehát a középiskolai tanárokkal és középiskolai osztálytársakkal való kapcsolódás. **Igazolódott azonban**, hogy a látható jeleket mutató sajátos képzési igényű hallgatók esetében a

szülői bevonódás erőteljesebb hatást fejt ki a felsőoktatásba való bekerülés tekintetében, mint a látható jeleket nem mutató sajátos képzési igényű hallgatók esetében.

3. Esélyegyenlőség

a) *Feltételeztük, hogy a különféle esélyegyenlőséget biztosító szolgáltatásokat az L-SKI hallgatók nagyobb arányban igénylik, mint az NL-SKI hallgatók (Hrabéczy 2019). E feltételezésünk igazolást nyert, az eredményeink alapján e csoport felülreprezentáltan jelenik meg azok között, akik igénylik, és biztosítják is számukra ezen szolgáltatásokat. E mögött eredményeink alapján feltételezhetően egyfelől a fogyatékoság, mint állapot nagyobb mértékű láthatósága, másfelől az általuk korábban, a köznevelési években szerzett tapasztalatok is meghúzódnak. Arra következtetünk ugyanis, hogy a korábbi fejlesztésben és kedvezményekben való részesülés (erős családon belüli kapcsolati és kulturális tőkével párosítva) arra ösztönzi a sajátos képzési igényű hallgatókat, hogy felsőoktatási éveik alatt tudatosan, érdekeiket érvényesítve járjanak el a számukra*

szükségesnek gondolt lehetőségek igénybevétele kapcsán is.

b) *Feltételeztük, hogy a felsőoktatási intézmények szereplői felé támasztott bizalom a sajátos képzési igényű hallgatók esélyegyenlőségét előmozdító kedvezmények igénylésével pozitív irányú összefüggést mutat. Feltételeztük, hogy ezen összefüggés az L-SKI hallgatók esetében erőteljesebben jelenik meg, míg az NL-SKI hallgatók bizalma alacsonyabb mértékű lesz az intézmények felé (Hrabéczy 2019). Ezen összefüggést közvetlen módon eredményeink alapján nem tudtuk igazolni.* Eredményeinkből azonban kirajzolódik, hogy amennyiben a sajátos képzési igényű hallgató nagyfokú intergenerációs intézményi beágyazottsággal jellemezhető, s rendelkezik a felsőoktatást megelőző esélyegyenlőséghez kötődő tapasztalattal, úgy nagyobb valószínűséggel igényelheti a felsőoktatásban is a neki adható kedvezményeket.

4. Eredményesség

a) *Feltételeztük, hogy az L-SKI hallgatói csoportban magasabb lesz a reziliencia mértéke, mint az NL-SKI hallgatók esetében (Ceglédi 2018). E feltételezésünk*

beigazolódott, s a két hallgatói csoport között jelentős eltérés tapasztalható e tekintetben. Különbséget találtunk továbbá annak kapcsán is, hogy milyen tényezők segítik elő, hogy egy adott sajátos képzési igényű hallgató átlag feletti rezilienciával rendelkezzen. Míg a látható jeleket mutató sajátos képzési igényű hallgatókat leginkább támogató tényező a hallgatótársak közé való erőteljes beágyazódás, a látható jeleket nem mutató sajátos képzési igényű hallgatók esetében megjelenik a kedvezmények ismeretének és biztosítottságának megléte is.

b) *Az előzetes szelekcióra alapozva feltételeztük, hogy a sajátos képzési igényű, felsőoktatásba bekerült hallgatók a közneveléshez képest megnövekedett terhek és a hátrányok halmozódása következtében kevésbé lesznek eredményesek, mint az a bemeneti eredményesség alapján várható lenne. Ennek kapcsán feltételeztük, hogy a reziliens L-SKI hallgatók magasabb fokú eredményességgel bírnak, mint az NL-SKI hallgatók (Gorman 1999, Cole és Cawthon 2015, Couzens et al. 2015). Eredményeink azt mutatják, hogy a sajátos képzési igényű hallgatók esetében feltételezésünk igaznak bizonyul. Ez azonban leginkább a látható jeleket mutató*

sajátos képzési igényű hallgatók esetében érvényes, akik magasabb bemeneti eredményességgel érkeztek a felsőoktatásba, ám a felsőfokú tanulmányok alatt a többletteljesítmények esetében nem volt különbség a látható jeleket mutató és a látható jeleket nem mutató sajátos képzési igényű hallgatók között. Így erre épülő feltételezésünk, mely szerint a látható jeleket mutató sajátos képzési igényű hallgatók mégis eredményesebbek, **nem igazolódott.**

c) *Feltételeztük, hogy a lemorzsolódás nagyobb mértékben fenyegeti az NL-SKI hallgatókat az L-SKI hallgatókkal szemben, mert esetükben a sajátos igények a tanulási képességekkel szoros kapcsolatban állva jelentősebb tanulmányi akadályokat állíthatnak eléjük (Hrabéczy 2019). E feltételezésünk azonban nem igazolódott.* Az eredményeink alapján ugyan eltérő rizikófaktorok jelennek meg tanulmányaik során, a fenyegetettség mértékében azonban nem tapasztalunk a két csoport között szignifikáns eltérést.

d) *Feltételeztük, hogy a tanulmányi problémák, és az alacsonyabb mértékű reziliencia következtében az NL-SKI hallgatók kisebb mértékben lesznek perzisztensek, mint az*

L-SKI hallgatók (Ceglédi 2018). **Feltételezésünk részben igazolódott**, mert valóban fellelhető a két csoport közti különbség a perzisztencia tekintetében, azonban mindez nincs összefüggésben a reziliencia mértékével, e tényező ugyanis nem bizonyult befolyásoló tényezőnek a perzisztenciára nézve.

Konklúzió

Összegezve elmondható, hogy kutatásunk célja megvalósult. Eredményeink alapján a kapcsolatháló minőségi és mennyiségi mutatói, a többletszolgáltatások iránti igény, valamint a felsőoktatás hozzáadott értékének jelenléte a sajátos képzési igény fogalmának helytállóságát támasztja alá. Eredményeink alapján igazolást nyert azon felvetésünk, mely szerint a felsőoktatás rendszerében és jogszabályi környezetében is indokolt a fogyatékoság helyett egy pedagógiai aspektusokat is magában foglaló elnevezés használata. Ezzel összefüggésben kutatásunk egyik fontos megállapítása, hogy a korábbi eredményekkel összhangban jelentős igény mutatkozik a felsőoktatás egyéb dolgozóinak és oktatóinak szemléletformálására, s arra, hogy a felsőoktatási intézmények oktatói alapvető

ismeretekkel rendelkezzenek a különböző sajátos képzési igényekről és a differenciált oktatási lehetőségekről (Holloway 2001, Fuller et al. 2004, Pusztai és Szabó 2014, Moriña et al. 2015), s e tudás felsőoktatás-pedagógiai hasznosíthatóságáról. Emellett kifejezett igény mutatkozik a sajátos képzési igényű tanulók pályaválasztásának támogatására (OECD 2011, Ndlovu 2019, Hrabéczy 2019), valamint arra, hogy e tanulók és hallgatók képessé váljanak saját igényeik pontos felmérésére, valamint érdekeik képviseletére. Szintén jelentős eredménynek tekinthető, hogy rávilágítottunk, a sajátos képzési igényű hallgatók csoportján belül az egyes típusok eltérő nehézségekkel néznek szembe tanulmányaik során, melyekre eltérő módon szükséges reagálnia a felsőoktatási gyakorlatnak. S különösen érintettek a fent felsoroltak tekintetében a látható jeleket nem mutató SKI-vel élő hallgatók, akik problémáit gyakran nem csak az oktatók, hanem maguk az érintettek sem veszik kellően komolyan. Az eredmények alapján azonban egy igen veszélyeztetett hallgatói csoport képe rajzolódott ki, akik esetében az inkluzív lehetőségek fokozott átgondolására lehet szükség.

Hivatkozások a tézis szövegében

- Arató Ferenc & Varga Aranka (2015). Befogadó egyetem, Az akadémiai kiválóság fejlesztése az inklúzió szempontjainak érvényesítésével. Autonómia és Felelősség Tanulmánykötetek, Pécsi Tudományegyetem
- Attewell, P., Lavin, D. E., Domina, T. & Levey, T. (2007). *Passing the torch: Does higher education for the disadvantaged pay off across the generations?* Russell Sage Foundation, New York.
- Balázs Ervin (2014). Tömegoktatás, elitoktatás és a minőség. *Educatio*, 23(4), 550-554.
- Bass László (2004). Szüljön másikat?!: Súlyosan-halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok életkörülményei Magyarországon. *Kapocs* 3(14), 56–59.
- Bánfalvy Csaba (2005). A fogyatékos emberek és a munka világa A fogyatékosok oktatásának általános jellemzői, *Szakképzési Szemle* 21(2), 180-193.
- Chamberlain, B., Kasari, C., & Rotheram-Fuller, E. (2006). Involvement or isolation? The social networks of children with autism in regular classrooms. *Journal of Autism and Developmental Disorders*, 37(2), 230–242.
- Fenyves Veronika, Bácsné Bába Éva, Szabóné Szőke Réka, Kocsis Imre, Juhász Csaba, Máté Endre & Pusztai Gabriella (2017). Kísérlet a lemorzsolódás mértékének és okainak megragadására a Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar példáján, *Neveléstudomány: oktatás-kutatás-innováció*, 5(3), 5-14.
- Fuller, M., Bradley, A. & Healey, M. (2004). Incorporating disabled students within an inclusive higher education environment. *Disability & Society*, 19(5), 455–468.

- Harper, S. R. & Quaye, S. J. (2009). *Student Engagement in Higher Education*. Routledge, New York-London.
- Holloway, S. (2001). The Experience of Higher Education from the Perspective of Disabled Students. *Disability & Society*, 16(4), 597–615
- Hrabéczy, A. (2019) Discovering Factors Influencing Study Success of Students with Disabilities and Learning Difficulties in an Interview Study. *Acta Med. Et Sociol.*, 10, 31–44
- Humphrey, N., & Symes, W. (2011). Peer interaction patterns among adolescents with autistic spectrum disorders (ASDs) in mainstream school settings. *Autism*, 15(4), 397–419. <https://doi.org/10.1177/1362361310387804>
- Kiss László (2016): Hátrányos helyzetű csoportok a felsőoktatásban – A csoportok azonosítása, a kutatási fókusz meghatározása In: Fehérvári Anikó, Mисley Helga, Széll Krisztián, Szemerszki Marianna & Veroszta Zsuzsanna (szerk.): *A felsőoktatás szociális dimenziója, Hátrányos helyzetű csoportok hozzáférése és részvétele a felsőoktatásban című kutatás*, Tempus Közalapítvány, Budapest
- Laki Ildikó (2015). A felsőoktatás hallgatói – a fogyatékkal élő hallgatók felsőfokú tanulmányai. In Karlovitz J. (szerk.): *Fejlődő jogrendszer és gazdasági környezet a változó társadalomban*, International Research Institute, Komárno
- Majoros Alíz Edit (2009). Semmirekellők, naplopók... avagy az iskolai integráció egy dél-magyarországi kistérségben. *Gyógypedagógiai Szemle*, 37(4) 239–253.
- Madaus, J. W. (2011). The History of Disability Services in higher education. *New Directions for Higher Education*, 2011(154), 5–15. doi:10.1002/he.429

- Moriña, A, Cortés-Vega, D. M., & Molina, V. M. (2015). What if we could imagine the ideal faculty? Proposals for improvement by university students with disabilities. *Teaching and Teacher Education*, 52, 91–98. doi:10.1016/j.tate.2015.09.008
- Némethné Tóth Ágnes (2009). Tanári attitűdök és inkluzív nevelés. *Magyar Pedagógia* 109(2), 105–120.
- Ndlovu, S., (2019). Access into professional degrees by students with disabilities in South African higher learning: A decolonial perspective, *African Journal of Disability* 8(0), a514. <https://doi.org/10.4102/ajod.v8i0.514>
- OECD (2011). Inclusion of students with disabilities in tertiary education and employment. OECD.
- Pető Ildikó & Ceglédi Tímea (2012): A pedagógusok SNI-vel szembeni attitűdje SACIE-vel mérve. A Sentiments, Attitudes and Concerns about Inclusive Education Scale (SACIE). *Iskolakultúra*, 22(11), 66–82.
- Pongrácz Kornélia (2015): Tanulók fogyatékosággal élő társakkal szembeni attitűdjének vizsgálata. *Gyógypedagógiai Szemle*, 43. 4. sz. 290-304.
- Pusztai Gabriella (2011): *A láthatatlan kéztől a baráti kezekig. Tanulói értelmező közösségek a felsőoktatásban.* Új Mandátum, Budapest.
- Pusztai Gabriella & Szabó Diána (2014): Felsőoktatási hallgatók és fogyatékosággal élő társaik. *Kapocs*, 13. 4. sz. 23-36.
- Radványi Katalin (2013). *Legbelső kör: A család – Eltérő fejlődésű vagy krónikus beteg gyermek a családban.* Budapest: ELTE Eötvös Kiadó.
- Rotheram-Fuller, E., Kasari, C., Chamberlain, B., & Locke, J. (2010). Social involvement of children with autism spectrum disorders in elementary school classrooms.

- Journal of Child Psychology and Psychiatry, 51(11), 1227–1234. doi:10.1111/j.1469-7610.2010.02289.x
- Sélei Beatrix (2018). Szemléleti akadálymentesség a felsőoktatásban. *Opus et Educatio*, 5(1).
- Wainscot, J. J., Naylor, P., Sutcliffe, P., Tantam, D., & Williams, J. V. (2008). Relationships with peers and use of the school environment of mainstream secondary school pupils with Asperger syndrome (high-functioning autism): A case-control study. *International Journal of Psychology and Psychological Therapy*, 1577- 70578(1), 25–38.

Nyilvántartási szám: DEENK/472/2025.PL
Tárgy: PhD Publikációs Lista

Jelölt: Hrabéczy Anett
Doktori Iskola: Humán Tudományok Doktori Iskola
MTMT azonosító: 10065332

A PhD értekezés alapjául szolgáló közlemények

Magyar nyelvű könyvrészletek (1)

1. **Hrabéczy, A.:** A különleges bánásmódot igénylő gyermekkel való foglalkozás jogi háttere.
In: Különleges bánásmód a köznevelésben. Szerk.: Kovács Karolina Eszter, Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 9-18, 2024. ISBN: 9789636151034

Magyar nyelvű tudományos közlemények hazai folyóiratban (3)

2. **Hrabéczy, A.:** A speciális igényű gyermeket nevelő családok támogatásának dimenziói.
Kapocs. 18 (2), 104-116, 2020. ISSN: 1589-7227.
3. **Hrabéczy, A., Pusztai, G.:** Fogyathékonysággal élő hallgatók tanulmányi pályafutása a felsőoktatási adminisztratív adatok tükrében.
Iskolakultúra. 30 (11), 3-23, 2020. ISSN: 1215-5233.
DOI: <http://dx.doi.org/10.14232/ISKKULT.2020.11.3>
4. **Hrabéczy, A.:** Sajátos nevelési igényű hallgatók bekerülési és benmaradási esélyei a felsőoktatásban.
Juvenilia. 8, 60-72, 2020. ISSN: 1788-6848.

Idegen nyelvű tudományos közlemények külföldi folyóiratban (1)

5. **Hrabéczy, A., Ceglédi, T., Bacskai, K., Pusztai, G.:** How Can Social Capital Become a Facilitator of Inclusion?
Educ. Sci. 13 (2), 1-19, 2023. EISSN: 2227-7102.
DOI: <https://doi.org/10.3390/educsci13020109>
IF: 2.5

Idegen nyelvű konferencia közlemények (1)

6. **Hrabéczy, A., Pusztai, G.:** Embeddedness of students with special educational needs in higher education.
In: 9th International Conference on Higher Education Advances (HEAd'23). Ed.: Joseph Domenech; David Menéndez Álvarez-Hevia; Alicia Martínez-Varea; Rosa M. Liácer-Iglesias; Domenico Brunetto, Editorial Universitat Politècnica de València, Valencia, 1425-1432, 2023.
ISBN: 9788413960852

Magyar nyelvű absztrakt kiadványok (3)

7. **Hrabéczy, A.,** Pusztai, G.: A sajátos nevelési igényű hallgatók felsőoktatási és intézményen kívüli beágyazottsága.
In: Az oktatás határdimenziói : Absztraktfüzet : Hungarian Conference on Educational Research HuCER 2023. Szerk.: Juhász Erika; Kattein-Pornói Rita, ELTE Savaria Egyetemi Központ, Szombathely, 181-182, 2023. ISBN: 9786155657139
8. **Hrabéczy, A.:** A fogyatékosággal élő hallgatók rekrutációs sajátosságai.
In: Oktatás egy változó világban : Kutatás, innováció, fejlesztés : Absztraktfüzet. Szerk.: Juhász Erika, Kattein-Pornói Rita, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Budapest, 35-36, 2022. ISBN: 9786155657115
9. **Hrabéczy, A.:** Sajátos nevelési igényű hallgatók bekerülési és benmaradási esélyei a felsőoktatásban.
In: Prevenció, intervenció és kompenzáció - Korszerű neveléstudományi módszerekkel a korai iskolaelhagyás ellen : Absztraktkötet, Magyar Nevelés- és Oktatáskutatók Egyesülete, Budapest, 62, 2019. ISBN: 9786155657078

Idégen nyelvű absztrakt kiadványok (1)

10. **Hrabéczy, A.,** Pusztai, G.: Social Capital of Students with Special Educational Needs in Higher Education.
In: Book of Abstracts of the 6th International Conference on Future of Education 2023 (Future Edu 2023). Ed.: Brien D. Beitzel, The International Institute of Knowledge Management, Pitakotte, 26-26, 2023. ISBN: 9786245746378

További közlemények

Magyar nyelvű könyvek (3)

11. Pallay, K., Buda, A., Berei, E. B., Demeter-Karászi, Z., Herczegh, J., Hideg, G., **Hrabéczy, A.,** Kocsis, Z., Márkus, E., Pusztai, G., Miklósi, M., Tódor, I., Kovács, K.: Felsőoktatók a Kárpát-medencében. CHERD-H, Debrecen, 120 p., 2024. (Oktatáskutatók könyvtára ; 19.) ISBN: 9786156012241
12. Szerk. Pusztai, G., Engler, Á., **Hrabéczy, A.,** Bencze, Á.: Mesterség és intelligencia az oktatáskutatásban: Tanulmányok Kozma Tamás tiszteletére. Debreceni Egyetem Felsőoktatási Kutató és Fejlesztő Központ (CHERD), Debrecen, 331 p., 2024. (Oktatáskutatók könyvtára, ISSN 2064-9312 (nyomtatott), 2732-1800 (online) ; 18.) ISBN: 9786156012227 (papíralapú kiadás)

13. Kovács, K., Ceglédi, T., Csók, C., Demeter-Karászi, Z., Dusa, Á. R., Fényes, H., **Hrabéczy, A.**, Kocsis, Z., Kovács, K. E., Markos, V., Máté-Szabó, B. É., Németh, D. K., Pallay, K., Pusztai, G., Szigeti, F., Tóth, D. A., Váradi, J.: Lemorzsolódott hallgatók 2018. CHERD-H. 2019, Debrecen, 102 p., 2019. (Oktatókutatók könyvtára ; 6.) ISBN: 9786156012005

Magyar nyelvű könyvrészletek (12)

14. Pusztai, G., **Hrabéczy, A.**, Csók, C.: A lemorzsolódási rizikó hallgatói percepciója: Az önmagukat átlagnál rizikósabbnak érző hallgatók háttértényezői.
In: Mesterség és intelligencia az oktatáskutatásban. Tanulmányok Kozma Tamás tiszteletére. Szerk.: Pusztai Gabriella; Engler Ágnes; Hrabéczy Anett; Bencze Ádám, Debreceni Egyetem Felsőoktatási Kutató és Fejlesztő Központ (CHERD), Debrecen, 161-175, 2024, (Oktatókutatók könyvtára, ISSN 2064-9312 (nyomtatott), ISSN 2732-1800 (online) ; 18.) ISBN: 9786156012227 (nyomtatottkiadás)
15. Szigeti, F., Csók, C., Györi, K., **Hrabéczy, A.**, Pusztai, G.: A hallgatói előrehaladás típusai és jellemzői.
In: Új kutatások a neveléstudományokban 2020 : Család a nevelés és az oktatás fókuszában. Szerk.: Engler Ágnes, Bócsi Veronika, MTA Pedagógiai Tudományos Bizottság ; Debreceni Egyetem BTK Nevelés- és Művelődéstudományi Intézete, Debrecen, 27-43, 2021, (Új kutatások a neveléstudományokban, ISSN 2062-090X)
16. Csók, C., **Hrabéczy, A.**: A középiskola típusa.
In: Előrehaladás és lemorzsolódási kockázat a felsőoktatásban. Szerk.: Pusztai Gabriella, Szigeti Fruzsina, Debreceni Egyetem Felsőoktatási Kutató és Fejlesztő Központ, Debrecen, 31-32, 2021, (Oktatókutatók könyvtára, ISSN 2732-1800 ; 11) ISBN: 9786156012081
17. Csók, C., **Hrabéczy, A.**: Honnan jöttünk és hová tartunk?: Pályaválasztás és tanulmányi előrehaladási utak.
In: Lemorzsolódási kockázat és erőforrások a felsőoktatásban. Szerk.: Pusztai Gabriella, Szigeti Fruzsina, CHERD, Debrecen, 57-75, 2021, (Oktatókutatók Könyvtára, ISSN 2732 1800 ; 12) ISBN: 9786156012128
18. **Hrabéczy, A.**: Kiss Árpád részvétele "A Televízió szerepe a szülők nevelésében" című nemzetközi szemináriumon.
In: Pedagógia a (pre)szocializmus korában. Szerk.: Rébay Magdolna, Debreceni Egyetem BTK Nevelés- és Művelődéstudományi Intézet, Debrecen, 68-76, 2021. ISBN: 9789634903482
19. Csók, C., **Hrabéczy, A.**: Többletpontok és pályaválasztás.
In: Előrehaladás és lemorzsolódási kockázat a felsőoktatásban. Szerk.: Pusztai Gabriella, Szigeti Fruzsina, Debreceni Egyetem Felsőoktatási Kutató és Fejlesztő Központ, Debrecen, 33-36, 2021, (Oktatókutatók könyvtára, ISSN 2732-1800 ; 11) ISBN: 9786156012081

20. **Hrabéczy, A.**: Successful students with disabilities and learning difficulties in higher education in Hungary.
In: In search of excellence in higher education. Eds.: Gergely Kovács, Zoltán Rónay, Corvinus University of Budapest Digital Press, Budapest, 191-203, 2019, (CHES book series / NFKK kötetek, ISSN 2060-9698 ; 3.) ISBN: 9789635037797
21. Csók, C., Dusa, Á. R., **Hrabéczy, A.**, Novák, I., Demeter-Karászi, Z., Ludescher, G., Markos, V., Németh, D. K.: A hallgatói lemorzsolódás és háttértényezői egy kvalitatív kutatás tükrében.
In: Lemorzsolódás és perzisztencia a felsőoktatásban. Szerk.: Pusztai Gabriella, Szigeti Fruzsina, Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 38-62, 2018. ISBN: 9789633187548
22. **Hrabéczy, A.**: Az együttnevelés útjai: Recenzió.
In: Perspektivikus kaleidoszkóp II. / Koncz István; Mező Ferenc; Szova Ilona, Professzorok az Európai Magyarországiért Egyesület, Budapest, 112-113, 2016. ISBN: 9789638991591
23. **Hrabéczy, A.**: Érzékenyítő tréning a sajátos nevelési igényű gyermekek, ezen belül a látássérült gyermekek integrációja, inklúziója érdekében, iskoláskorú gyermekek számára.
In: Perspektivikus kaleidoszkóp II. / Koncz István; Mező Ferenc; Szova Ilona, Professzorok az Európai Magyarországiért, Budapest, 114-118, 2016. ISBN: 9789638991591
24. **Hrabéczy, A.**: Zenei tehetséggondozás az óvodában.
In: Multikulturális Műhely Tanulmányok 4. Szerk.: Lácza Magdolna; Bócsi Veronika, Debreceni Egyetem Gyermeknevelési és Felhőképzési KarEszélyteremtő és Tehetséggondozó Multikulturális Műhely, Hajdúböszörmény, 120-123, 2016. ISBN: 9789631261981
25. **Hrabéczy, A.**: Zenei tehetséggondozás óvodás korban sajátos nevelési igényű gyermekek esetében is.
In: Perspektivikus Kaleidoszkóp. Szerk.: Koncz István, Mező Ferenc, Professzorok az Európai Magyarországiért Egyesület, Budapest, 111-117, 2016. ISBN: 9789638991584
- Idégen nyelvű, hazai könyvrészletek (1)
26. **Hrabéczy, A.**: The Continental and Atlantic Systems of Higher Education and Educational Policy.
In: International Higher Education. Ed.: Ilona Dóra Dabney-Fekete, Debreceni Egyetemi Kiadó, Debrecen, 111-116, 2024. ISBN: 9789636151454
- Magyar nyelvű tudományos közlemények hazai folyóiratban (4)
27. Kocsis, Z., **Hrabéczy, A.**: Felsőoktatási kihívások és az oktatói jólét összefüggései egy kvalitatív kutatás tükrében.
Neveléstudomány, 11 (3), 46-64, 2023. EISSN: 2063-9546.
DOI: <http://dx.doi.org/10.21549/NTNY.42.2023.3.3>

28. Bacskai, K., Dan, B. A., Szűcs, T., Sávai-Átyn, R., **Hrabéczy, A.**, Kovács, K. E., Ridzig, G., Kiss, D. M., Pusztai, G.: Problémák és megoldások a sajátos nevelési igényű diákok tanárai és szülei közötti együttműködésben.
Iskolakultúra. 33 (9), 3-29, 2023. ISSN: 1215-5233.
DOI: <http://dx.doi.org/10.14232/iskult.2023.9.3>
29. **Hrabéczy, A.**: A felsőoktatás és a munkaerőpiac közötti átmenet fogyatékkal élő diplomás személyek esetében.
Neveléstudomány. 10 (2), 5-20, 2022. EISSN: 2063-9546.
DOI: <http://dx.doi.org/10.21549/NTNY.37.2022.2.1>
30. **Hrabéczy, A.**: A tanulási nehézséget tapasztaló hallgatók jellemzői.
Civ. szle. 18 (2), 85-106, 2021. ISSN: 1786-3341.
IF: 0.243
- Magyar nyelvű tudományos közlemények külföldi folyóiratban (1)
31. **Hrabéczy, A.**: A méltányosság mint karaktererősség fejlesztése a köznevelésben.
Hid. 2021 (4), 178-189, 2021. ISSN: 0350-9079.
- Idegen nyelvű tudományos közlemények hazai folyóiratban (5)
32. Ridzig, G., **Hrabéczy, A.**, Hegedűs, G.: Teaching English for Students with Special Educational Needs During the Pandemic.
Cent. Eur. J. Educ. Res. 6 (1), 20-31, 2024. EISSN: 2677-0326.
DOI: <https://doi.org/10.37441/cejerr/2024/6/3/13357>
33. **Hrabéczy, A.**, Csók, C.: Career choice along the student's study path in higher education.
IPSZIN. 1 (1), 55-66, 2023. ISSN: 3004-0833.
34. **Hrabéczy, A.**: Students in Hungarian Higher Education and Their Perception of Difficulties During Their Studies.
Cent. Eur. j. educ. res. 3 (3), 101-113, 2021. EISSN: 2677-0326.
DOI: <http://dx.doi.org/10.37441/cejerr/2021/3/3/9990>
35. **Hrabéczy, A.**: Discovering factors influencing study success of students with disabilities and learning difficulties in an interview study.
Acta med. sociol. 10 (28), 31-44, 2019. ISSN: 2062-0284.
DOI: <http://dx.doi.org/10.19055/ams.2019.10/28/3>
36. Csók, C., **Hrabéczy, A.**, Németh, D. K.: Focus on the dropout students' secondary school experience and career orientation.
Hung. Educ. Res. J. 9 (4), 708-720, 2019. ISSN: 2062-9605.
DOI: <http://dx.doi.org/10.1556/063.9.2019.4.57>

Idégen nyelvű tudományos közlemények külföldi folyóiratban (5)

37. Pusztai, G., **Hrabéczy, A.**, Csók, C.: Parental Involvement as an Antidote to Student Dropout in Higher Education: Students' Perceptions of Dropout Risk.
Open Education Studies. 7 (1), 1-12, 2025. EISSN: 2544-7831.
DOI: <http://dx.doi.org/10.1515/edu-2025-0089>
38. Dan, B. A., Szűcs, T., Sávai-Átyn, R., **Hrabéczy, A.**, Kovács, K. E., Ridzig, G., Kis, D., Bacskai, K., Pusztai, G.: Narrowing the inclusion gap: teachers and parents around SEN students.
Int. J. Inc. Edu. Epub, 1-27, 2024. ISSN: 1360-3116.
DOI: <http://dx.doi.org/10.1080/13603116.2024.2361102>
IF: 1.7
39. Schulz, D., Lillo-Navarro, C., Stors, M., **Hrabéczy, A.**, Reuter, M.: Understanding societal challenges: a NeurotechEU perspective.
Front. Neurosci. 18, 1-8, 2024. EISSN: 1662-453X.
DOI: <http://dx.doi.org/10.3389/fnins.2024.1330470>
IF: 3.2
40. Kovács, K. E., Dan, B. A., **Hrabéczy, A.**, Bacskai, K., Pusztai, G.: Is Resilience a Trait or a Result of Parental Involvement?: The Results of a Systematic Literature Review.
Educ. Sci. 12 (6), 1-18, 2022. EISSN: 2227-7102.
DOI: <https://doi.org/10.3390/educsci12060372>
IF: 3
41. **Hrabéczy, A.**: Establishment and results of the international seminar "The role of television in the education of parents" (1971) based on the notes of Árpád Kiss.
PedActa. 11 (2), 61-66, 2021. EISSN: 2248-3527.
DOI: <http://dx.doi.org/10.24193/PedActa.11.2.6>

Magyar nyelvű absztrakt kiadványok (23)

42. Sávai-Átyn, R., Bacskai, K., Kovács, K. E., **Hrabéczy, A.**, Dan, B. A.: A szakadék áthidalása: A szülői szerepvállalás szerepe a sajátos nevelési igényű tanulók teljesítményének és fejlődésének javításában a magyar iskolákban.
In: Teachers' and parents' collaboration for students = Pedagógusok és szülők együttműködése a tanulókért : Az MTA-DE-CSATOKK Kutatócsoport zárókonferenciája. Absztraktkötet. Szerk.: Pusztai Gabriella, Ceglédi Tímea, Bacskai Katinka, Papp Hunor, CHERD-Hungary, Debrecen, 57-58, 2025. ISBN: 9786156012333
43. **Hrabéczy, A.**, Kocsis, Z.: Felsőoktatás-pedagógiai kihívások és az oktatói jólét összefüggései egy kvalitatív kutatás tükrében.
In: Elkötelezettség és rugalmasság: a neveléstudomány útjai az átalakuló világban. Szerk. Bajzath Angéla; Csányi Kinga, Györi János, MTA PTB : ELTE PPK, Budapest, 111, 2023. ISBN: 9789634896111

44. Dan, B. A., Szűcs, T., **Hrabéczy, A.**, Sávai-Átyn, R., Kovács, K. E., Bacskai, K.: Ha mindenkinek nehezebb kicsit. Tanár-szülő kapcsolattartás sajátos nevelési igényű tanulók esetében. In: VIII. Különleges Bánásmód Nemzetközi Interdiszciplináris Konferencia Program- és Absztrakt kötet = 8th International Interdisciplinary Conference about Special Treatment Program and Abstract Volume. Szerk.: Mező Katalin, Mező Ferenc, Debreceni Egyetem, Debrecen, 53-54, 2023. ISBN: 9789634904922
45. Dan, B. A., Szűcs, T., Sávai-Átyn, R., **Hrabéczy, A.**, Kovács, K. E.: Iskola - család együttműködés sajátos nevelési igényű tanulók esetében. A tanári nézőpont vizsgálata. In: XXIII. Országos Neveléstudományi Konferencia : Absztraktkötet. Elkötelezettség és rugalmasság: a neveléstudomány útjai a változó világban. Szerk.: Bajzáth Angéla; Csányi Kinga; Győri János, Magyar Tudományos Akadémia Pedagógiai Tudományos Bizottság Eötvös Loránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar, Budapest, 190-190, 2023. ISBN: 9789634896111
46. **Hrabéczy, A.**, Bacskai, K., Ceglédi, T.: A társadalmi tőke mint kompenzáló tényező hatása a tanulási problémával élő diákok eredményességére. In: 21. századi képességek, írásbeliség, esélyegyenlőség. Absztraktkötet : XXII. Országos Neveléstudományi Konferencia. Szerk.: Steklács János; Molnár-Kovács Zsófia, MTA Pedagógiai Tudományos Bizottság, PTE BTK Neveléstudományi Intézet, Pécs, 97, 2022. ISBN: 9789636260576
47. Kovács, K. E., Dan, B. A., **Hrabéczy, A.**, Bacskai, K., Pusztai, G.: Szülői bevonódás és reziliencia sajátos nevelési igényű diákok családjában. Egy szisztematikus szakirodalom-áttekintés eredményei. In: VII. Különleges Bánásmód Nemzetközi Interdiszciplináris Konferencia = 7th International Interdisciplinary Conference about Special Treatment: Program- és absztraktkötet = Program and Abstract Volume. Szerk.: Mező Katalin, Mező Ferenc, Debreceni Egyetem, Debrecen, 26-27, 2022. ISBN: 9789634904212
48. Bacskai, K., Ceglédi, T., **Hrabéczy, A.**: Tanulási problémával küzdő diákok szüleinek társadalmi beágyazottsága és az iskolával való kapcsolata. In: Szociológiai tudás és közjó : absztraktkötet. Szerk.: Loncsák Noémi; Szabó-Tóth Kinga, Magyar Szociológiai Társaság, Miskolc, 12-14, 2022. ISBN: 9786158117463
49. **Hrabéczy, A.**, Csók, C.: A pályaválasztás és a felsőoktatási tanulmányi előrehaladás összefüggései. In: HuCER 2021: Tanuló társadalom. Oktatókutatás járvány idején = Learning society. Educational research during an epidemic. Szerk.: Juhász Erika, Kattein-Pornó Rita, Magyar Nevelés- és Oktatókutatók Egyesülete, Budapest, 166, 2021. ISBN: 9786156657092

50. Csók, C., **Hrabéczy, A.**: A tanulmányi életút jellemzői a különböző lemorzsolódási kockázatot mutató hallgatói előrehaladástípusokban.
In: XXI. Országos Neveléstudományi Konferencia: A neveléstudomány válaszai a jövő kihívásaira : Absztraktkötet. Szerk.: Molnár Gyöngyvér, Tóth Edit, MTA Pedagógia Tudományos Bizottsága; SZTE Neveléstudományi Intézet, Szeged, 392, 2021. ISBN: 9789633068335
51. **Hrabéczy, A.**: A vallásos közösséghez való tartozás hatása a perzisztenciára sajátos nevelési igényű hallgatók körében.
In: XXI. Országos Neveléstudományi Konferencia: A neveléstudomány válaszai a jövő kihívásaira : Absztraktkötet. Szerk.: Molnár Gyöngyvér, Tóth Edit, MTA Pedagógia Tudományos Bizottsága : SZTE Neveléstudományi Intézet, Szeged, 412, 2021. ISBN: 9789633068335
52. **Hrabéczy, A.**: Fogyatékossgal élő diplomás személyek tanulmányi eredményessége és munkaerő-piaci esélyeik.
In: XXIV. Tavasz Szel Konferencia 2021 : Absztraktkötet. Szerk.: Molnár Dániel, Molnár Dóra, Doktoranduszok Országos Szövetsége, Budapest, 555, 2021. ISBN: 9786155586996
53. Csók, C., **Hrabéczy, A.**: A lemorzsolódott és perzisztens hallgatók pályaválasztása és felsőoktatási pályafutása.
In: Család a nevelés és az oktatás fókuszában : absztraktkötet : XX. Országos Neveléstudományi Konferencia Debrecen, 2020. november 5-7.. Szerk.: Engler Ágnes, Rébay Magdolna, Tóth Dorina Anna, MTA Pedagógiai Tudományos Bizottság; Debreceni Egyetem BTK Nevelés- és Művelődéstudományi Intézet; Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért, Debrecen, 124, 2020. ISBN: 9789634902584
54. Ceglédi, T., **Hrabéczy, A.**: A reziliens és a sajátos nevelési igényű gyermekeket nevelők családon belüli társadalmi tőkéje.
In: Család a nevelés és az oktatás fókuszában: XX. Országos Neveléstudományi Konferencia : Absztraktkötet. Szerk.: Engler Ágnes; Rébay Magdolna; Tóth Dorina Anna, Debreceni Egyetem, MTA Pedagógiai Tudományos Bizottság, Kopp Mária Intézet a Népesedésért és a Családokért, Debrecen, 358-358, 2020. ISBN: 9789634902584
55. **Hrabéczy, A.**: Az olvasási, szövegértési nehézség hatása a perzisztenciára felsőoktatási hallgatók körében.
In: XXIII. Tavasz Szel Konferencia 2020: Nemzetközi Multidiszciplináris Konferencia. Absztraktkötet I. Szerk.: Barna Boglárka Johanna, Kovács Petra, Molnár Dóra, Pató Viktória Lilla, Doktoranduszok Országos Szövetsége, Budapest, 529, 2020. ISBN: 9786155586705
56. **Hrabéczy, A.**, Csók, C.: Felsőoktatási haladási utak a középiskola és pályaválasztás tükrében.
In: Tanulás és innováció a digitális korban. Absztraktkötet. Szerk.: Kozma Tamás, Juhász Erika, Tóth Péter, Magyar Nevelés- és Oktatókutatók Egyesülete, Budapest, 79, 2020. ISBN: 9786155657085

57. Csók, C., **Hrabéczy, A.**, Győri, K.: A lemorzsolódott hallgatók középiskolai és továbbtanulási jellemzői.
In: I. Szakképzés és Oktatás: Ma - Holnap konferencia. Fejlődés és partnerség. Absztraktkötet / BME GTK (Kollaborációs szervezet), BME Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, Budapest, 45, 2019. ISBN: 9789634217961
58. Csók, C., **Hrabéczy, A.**: A lemorzsolódott hallgatók pályaválasztása.
In: IX. Trefort Ágoston Szakképzés- és Felsőoktatás-pedagógiai Konferencia, Óbudai Egyetem, Budapest, 15, 2019.
59. Csók, C., **Hrabéczy, A.**: A lemorzsolódott hallgatók tanulmányi pályafutása.
In: Neveléstudomány - Horizontok és dialógusok : Absztraktkötet. Szerk.: Varga Aranka, Andl Helga, Molnár-Kovács Zsófia, MTA Pedagógiai Tudományos Bizottság; PTE BTK Neveléstudományi Intézet, Pécs, 32, 2019. ISBN: 9789634294733
60. Csók, C., Németh, D. K., **Hrabéczy, A.**: Fókuszban a lemorzsolódott hallgatók középiskolai tapasztalatai és pályaeorientációjuk.
In: Prevenció, intervenció és kompenzáció - Korszerű neveléstudományi módszerekkel a korai iskolaelhagyás ellen. Absztraktkötet, Magyar Nevelés- és Oktatáskutatók Egyesülete, Budapest, 200, 2019. ISBN: 9786155657078
61. **Hrabéczy, A.**: Sajátos nevelési igényű hallgatók bekerülési és bentmaradási esélyei a felsőoktatásban.
In: XXXIV. Országos Tudományos Diákköri Konferencia: Pedagógiai, Pszichológiai, Andragógiai és Könyvtártudományi Szekció. Rezümékötet, Eötvös Lóránd Tudományegyetem Pedagógiai és Pszichológiai Kar, Budapest, 157, 2019. ISBN: 9789634890973
62. **Hrabéczy, A.**: Sajátos nevelési igényű hallgatók diplomaszerezését támogató tényezők a felsőoktatásban.
In: Neveléstudomány - Horizontok és dialógusok : Absztraktkötet. Szerk.: Varga Aranka; Andl Helga; Molnár-Kovács Zsófia, MTA Pedagógiai Tudományos Bizottság; PTE BTK Neveléstudományi Intézet, Pécs, 601-601, 2019. ISBN: 9789634294733
63. Markos, V., Dusa, Á. R., Demeter-Karászi, Z., Ludescher, G., Novák, I., Csók, C., **Hrabéczy, A.**, Németh, D. K.: A hallgatói lemorzsolódást befolyásoló háttértényezők feltárása egy kvalitatív kutatás tükrében.
In: Oktatás, gazdaság, társadalom:HuCER 2018 : absztraktkötet, Magyar Nevelés-és Oktatáskutatók Egyesülete, Budapest, 53, 2018. ISBN: 9786155657047
64. **Hrabéczy, A.**: Sajátos nevelési igényű hallgatók eredményessége és esélyegyenlősége a felsőoktatásban.
Különleges bánásmód. 4 (5), 48-49, 2018. EISSN: 2498-5368.

Idégen nyelvű absztrakt kiadványok (4)

65. Dan, B. A., Kovács, K. E., **Hrabéczy, A.**, Bacsikai, K., Pusztai, G.: Is resilience a trait or a result in parental involvement?
In: Oktatás egy változó világban : Kutatás, innováció, fejlesztés : Absztraktfüzet. Szerk.: Juhász Erika; Kattein-Pornói Rita, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Budapest, 256-256, 2022. ISBN: 9786155657115
66. **Hrabéczy, A.**, Ceglédi, T., Bacsikai, K., Pusztai, G., Engler, Á.: Parents of students with learning problems: Families' leisure time and social capital as components of academic success and resilience.
In: Sport and social responsibility : science and practice in times of crisis. Ed.: Kovács Karolina Eszter; Györi Krisztina; Kovács Klára, Center for Higher Education Research and Development, Debrecen, 11-11, 2022. ISBN: 9786156012197
67. Pusztai, G., **Hrabéczy, A.**, Csók, C.: Influencing Factors of Study Path in Higher Education.
In: European, Sociological Association Sociological Knowledges for Alternative Futures / European Sociological Association, European Sociological Association, Paris, Franciaország, 351, 2021. ISBN: 9782958158606
68. **Hrabéczy, A.**: Outcomes of the practice of talent development in kindergarten - Environmental factors affecting music talent promises.
In: Promoting Excellence in Higher Education. Eds.: Pusztai Gabriella; Juhász Erika; Erdei Gábor, UD Center for Higher Education Research and Development ? Hungary, Debrecen, 10-10, 2017. ISBN: 9786158007757

A közlő folyóiratok összesített impakt faktora: 10,643

A közlő folyóiratok összesített impakt faktora (az értekezés alapjául szolgáló közleményekre): 2,5

A DEENK a Jelölt által a Tudóstérbe feltöltött adatok bibliográfiai és tudományometriai ellenőrzését a tudományos adatbázisok és a Journal Citation Reports Impact Factor lista alapján elvégezte.

Debrecen, 2025.08.18.

